

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: **Ing. J. B.**
bytem P.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2017 č. j. MPSV-2017/106639-911

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí, kterým bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 10. 3. 2017 č. j. 14549/2017/AAC. Tímto rozhodnutím byla žalobci odejmuta dávka pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na živobytí, a to od 1. 2. 2017.
2. Žalobce ve své žalobě namítal, že jednání žalovaného bylo nemorální. Jeho právní názor měl za nesprávný a nespravedlivý, napadené rozhodnutí považoval za nepřezkoumatelné. Nesouhlasil se závěry žalovaného uvedené na str. 3 dole a na str. 4 nahoře napadeného

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

rozhodnutí. Neztotožňoval se ani s dalšími tvrzeními žalovaného, neboť bylo třeba věc posuzovat komplexně, přihlédnout ke všem důkazům zvlášť i v souhrnu. Poukázal na odměny zaměstnanců žalovaného. Navrhl, aby byli vyslechnuti hlavní aktéři žalovaného ohledně morálky a sociálního právního státu, když jeden člověk pobírá 7 milionů Kč měsíčně a druhý nesmí dostat nic. Navrhl, aby byl proveden výslech žalovaného, Mgr. Bohuslava Sobotky, tehdejšího předsedy vlády, a zástupce České televize.

3. Byl toho názoru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí, které spočívají v nevyrovnání se s právními zárukami v Listině základních práv a svobod (konkrétně v čl. 11 a 12). Žalovaný podle něj nevysvětlil, v čem měl jednat nezákonně. Za nemravné a nezákonné považoval též to, že ho žalovaný naváděl k prodeji nemovitosti, kde však pobývá za účelem ochrany svého narušeného zdraví. V P. měl totiž časté astmatické záchvaty a potíže s dýcháním, jeho zdravotní stav se částečně zlepšil pobytem na vesnici v domě po rodičích. Dále uvedl, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, nezákonné a nicotné, neboť splňoval podmínku ve smyslu ust. § 21 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), zároveň jsou zde důvody podle ust. § 11 odst. 4 ve spojení s ust. § 14 zákona o pomoci v hmotné nouzi, přičemž s tímto se správní orgán prvního stupně nevypořádal. Poznamenal, že správní orgány nezdůvodnily, proč by měl prodat nebo pronajmout nemovitost.
4. Zopakoval, že vláda vytváří mezi občany propastné rozdíly. Zmínil, že podal několik stovek žádostí o zaměstnání a nikde nebyl přijat, zřejmě z toho důvodu, že je starší osobou. Dodal, že jednání žalovaného, který tvrdí, že žalobce nemůže obdržet nezbytnou základní životní dávku, když chce pečovat o své zdraví, k čemuž využívá své nemovitosti k přiměřenému trvalému bydlení, je velmi nemorální a nepřípadné. Ke své žalobě přiložil SIPO za měsíce 10/2016 až 2/2017, doklad o podpoře v nezaměstnanosti ze dne 22. 8. 2016 a oznámení o změně výše státní sociální podpory ze dne 16. 1. 2017.
5. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zdůraznil, že důvodem pro odejmutí příspěvku na živobytí byla skutečnost, že žalobce vlastní nemovitý majetek, který nevyužívá k trvalému bydlení a není tak osobou v hmotné nouzi ve smyslu ust. § 3 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Odkázal na ust. § 11 odst. 2 písm. b) a § 14 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Měl za to, že hodnotil všechny skutečnosti, zejména to, že k trvalému bydlení žalobce užívá byt na adrese P. Skutečnost, že další nemovitost žalobce užívá k léčebnému a rekreačnímu pobytu nelze s ohledem na podmínky zákona o pomoci v hmotné nouzi (ust. § 11 odst. 4) zohlednit. Poukázal na jiné možnosti řešení smogové situace, např. omezení pobytu venku či omezení větrání. Podle něj je spravedlivé žádat, aby žalobce využil svého majetku ke zvýšení příjmu, a toto využití není neúměrné zisku z něj plynoucímu. Podotkl, že práva žalobce na nedotknutelnost obydlí a vlastnictví majetku nebyla dotčena, je na rozhodnutí žalobce, jakou formou svůj majetek využije ke zvýšení příjmů v souladu s požadavky zákona o pomoci v hmotné nouzi. Připomněl, že dávky v hmotné nouzi jsou koncipovány jako poslední možnost v případech, kdy osoba nemá zajištěny základní životní potřeby a nemá možnost a schopnost si je zajistit sama. Žalobce však vlastní nemovitý majetek, který nevyužívá k trvalému bydlení, má tak dle žalovaného možnost si jeho prostřednictvím zajistit základní prostředky obživy, proto není osobou v hmotné nouzi. Uzavřel, že napadené rozhodnutí je věcně správné, bylo vydáno v souladu s právními předpisy, a že se v něm vyjádřil se ke všem námitkám žalobce. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

6. V replice žalobce požádal soud, aby vzhledem k tomu, že se žalovaný nevyjádřil k důkazům o jeho nemorálním jednání, přihlédl k nemorálnímu a diskriminačnímu jednání žalovaného. Předložil tři inzeráty z internetových stránek žalovaného, ze kterých je podle něj zřejmé, že žalovaný omezuje podmínky přijetí zaměstnance na základě věku, neboť v nich hledají jen absolventy. Odkázal také na zprávu Nejvyššího kontrolního úřadu ze dne 13. 11. 2017, ve které se uvádí, že žalovaný měl chyby v účetnictví za uplynulý rok ve výši 8 500 000 000 Kč. Měl za to, že žalovaný změnil svůj názor ohledně prodeje nemovitosti v S., teď uvedl, že je na zvážení žalobce, jak svůj majetek využije. Poznamenal, že vzhledem ke stavu nemovitosti není možné ji pronajímat. Žalovaný podle něj nezkoumal důvody, proč žalobce potřebuje přiměřené trvalé bydlení ke stávajícímu, k čemuž poukázal na svůj zdravotní stav, který žalovaný nezjišťoval. Podotkl, že jeho byt je v přízemí, je proto obtížně větratelný, skrz otevřené okno se do bytu opakovaně snažili dostat kolemjdoucí. Trval na tom, že napadeným rozhodnutím dochází k omezování práv dle čl. 5, 6, 7 a 11 Listiny základních práv a svobod.
7. Žalovaný ve své duplice zopakoval, že postupoval v souladu s ust. § 3 odst. 1 písm. c), § 11 odst. 2 písm. b) a § 14 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Zdůraznil, že žalobce vlastní dvě nemovitosti, z nichž ani jednu nevyužívá za účelem zvýšení příjmu vlastním přičiněním. Byl toho názoru, že žalobce nemůže obcházet zákonná pravidla tím, že tvrdí, že k trvalému bydlení potřebuje obě nemovitosti. Poznamenal, že žalobce si může vybrat, kterou nemovitost bude využívat k bydlení s ohledem na své potřeby a zdravotní stav. Druhou nemovitost by pak měl využít ke zvýšení svého příjmu. Trval na svém návrhu, aby soud žalobu zamítl.
8. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)], při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
9. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť účastníci řízení v zákonem stanovené dvoutýdenní lhůtě k výzvě soudu nevyjádřili nesouhlas s takovým postupem.
10. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce dne 29. 11. 2016 požádal o příspěvek na živobytí. Deklaroval, že vlastní byt na adrese P., za který platí měsíční nájemné ve výši 1 312 Kč a měsíční úhrady za služby spojené bezprostředně s užíváním bytu ve výši 1 666 Kč. V „Prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech“ uvedl, že má vlastní nemovitý majetek, jehož hodnotu vyčíslil na 1 500 000 Kč. Dne 2. 12. 2016 byl žalobce vyzván k doložení dalších informací týkajících se jeho finančních a majetkových poměrů. Žalobce prohlásil, že v červenci, srpnu, září, říjnu a listopadu 2016 neměl příjmy ze závislé činnosti, pokud jde o ostatní příjmy, v září 2016 činily 1 943 Kč, v říjnu 2016 3 886 Kč a v listopadu 2016 3 460 Kč. Oznámením správního orgánu prvního stupně ze dne 19. 12. 2016 č. j. 65880/2016/AAC byl žalobci přiznán příspěvek na živobytí ve výši 2 368 Kč měsíčně od listopadu 2016.
11. Oznámením správního orgánu prvního stupně ze dne 20. 12. 2016 č. j. 65993/2016/AAC bylo zahájeno správní řízení ve věci změny výše dávky příspěvku na živobytí z důvodu zvýšení příjmů v měsíci listopadu 2016. Správní orgán prvního stupně zjistil, že žalobce je

vlastníkem objektu sloužícího k bydlení na adrese S. Rozhodnutím ze dne 24. 1. 2017 č. j. 4272/2017/AAC byl příspěvek na živobytí snížen z 2 368 Kč na 1 006 Kč měsíčně od 1. 12. 2016. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolal. Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 3. 2017 č. j. MPSV-2017/65670-911 odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil.

12. Oznámením správního orgánu prvního stupně ze dne 24. 1. 2017 č. j. 4287/2017/AAC bylo zahájeno správní řízení ve věci změny výše dávky příspěvku na živobytí z důvodu snížení příjmů v měsíci prosinci 2016. Oznámením správního orgánu prvního stupně ze dne 7. 2. 2017 č. j. 7478/2017/AAC byla zvýšena dávka příspěvku na živobytí z 1 006 Kč na 1 189 Kč měsíčně ode dne 1. 1. 2017. Proti tomuto oznámení podal žalobce námitku. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 22. 2. 2017 č. j. 10589/2017/AAC bylo rozhodnuto o poskytnutí příspěvku na živobytí ve výši 1 189 Kč měsíčně od ledna 2017. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání. Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 5. 2017 č. j. MPSV-2017/104099-911 bylo odvolání zamítnuto a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrzeno.
13. Oznámením správního orgánu prvního stupně ze dne 13. 2. 2017 č. j. 8632/2017/AAC bylo zahájeno správní řízení ve věci přehodnocení nároku na dávku příspěvek na živobytí podle zákona o pomoci v hmotné nouzi. Dne 22. 2. 2017 byl žalobce vyzván k předložení dokladu o využití nemovitosti na adrese S. V odpovědi na tuto výzvu žalobce sdělil, že dům v S. používá v souladu s ust. § 11 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi k přiměřenému trvalému bydlení stávajícímu, rekreaci a léčení. Upozornil na to, že má zdravotní potíže, se kterými navštěvuje lékaře. Na základě doporučení lékařů danou nemovitost používá pro zlepšení svého zdravotního stavu. Má potíže s dýcháním, když se v P. zhorší smogová situace nebo je inverze, je ohrožen jeho život. Nemůže proto vyhovět výzvě na prodej nebo pronájem nemovitosti.
14. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 10. 3. 2017 č. j. 14549/2017/AAC bylo rozhodnuto o odejmutí dávky příspěvku na živobytí ode dne 1. 2. 2017. V správním řízení bylo zjištěno, že žalobce v rozhodném období obdržel podporu v nezaměstnanosti ve výši 2 967 Kč. Správní orgán prvního stupně se také zabýval využitím nemovitosti na adrese S. K tomu správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí konstatoval, že o tom, že žalobce tuto nemovitost vlastní, se dozvěděl nahlédnutím do katastru nemovitostí dne 21. 12. 2016. Žalobce se při podání žádosti o příspěvku na živobytí o vlastnictví této nemovitosti nezmínil. Při ústním jednání dne 11. 1. 2017 žalobce uvedl, že nemovitost v S. má již delší dobu, neví přesně, jak dlouho ji vlastní. Nemovitost využívá k přiměřenému bydlení. Odejmutí dávky pak správní orgán prvního stupně odůvodnil tím, že žalobce vlastní majetek, kterým si lze zvýšit příjem, žalobce však tento majetek neuplatnil a nezvýšil si příjem řádným uplatněním využití majetku. Správní orgán prvního stupně tak postupoval podle ust. § 26 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi a měl žalobce za osobu, která není v hmotné nouzi ve smyslu ust. § 3 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi.
15. Proti danému rozhodnutí podal žalobce dne 27. 3. 2017 odvolání. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 5. 2017 č. j. MPSV-2017/106639-911 bylo odvolání zamítnuto a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrzeno.
16. Soud posoudil předmětnou věc následovně:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

17. Podle ust. § 3 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi ve znění účinném ke dni 13. 2. 2017 *nestanoví-li tento zákon jinak, osobou v hmotné nouzi není osoba, která prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním (§ 11).*
18. Podle ust. § 11 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve znění účinném ke dni 13. 2. 2017 *zvýšením příjmu vlastním přičiněním se rozumí zvýšení příjmu a) řádným uplatněním nároků a pohledávek, b) prodejem nebo jiným využitím majetku, c) vlastní prací.*
19. Podle ust. § 11 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve znění účinném ke dni 13. 2. 2017 *prodej nebo jiné využití majetku se nevyžaduje u a) nemovitosti nebo bytu, které osoba využívá k přiměřenému trvalému bydlení; orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje přiměřenost bydlení ve vztahu k bydlení stávajícímu zejména s přihlédnutím k jeho formě, velikosti, výši nákladů na bydlení a osobním poměrům dotčené osoby a osob s ní společně posuzovaných, b) prostředků zdravotnické techniky poskytovaných podle zvláštního právního předpisu, c) zvláštních pomůcek osob s těžkým zdravotním postižením; zvláštní pomůckou se rozumí taková pomůcka, na kterou je možné poskytnout příspěvek podle zvláštního právního předpisu, d) motorového vozidla, které je využíváno k výdělečné činnosti nebo k jiným způsobem nezajistitelné dopravě do školy nebo zaměstnání, e) uzavřeného penzijního připojištění se státním příspěvkem.*
20. Podle ust. § 11 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve znění účinném ke dni 13. 2. 2017 *orgán pomoci v hmotné nouzi nemusí vyžadovat prodej nebo jiné využití majetku též v případech, kdy majetek přispívá k pracovnímu uplatnění osob.*
21. Podle ust. § 14 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve znění účinném ke dni 13. 2. 2017 *zvýšením příjmu prodejem nebo jiným využitím majetku se rozumí prodej nebo jiné využití majetku, který nepatří mezi věci, jejichž prodej nebo jejich jiné využití se podle tohoto zákona nevyžaduje, nebo které podle zvláštních právních předpisů nepodléhají výkonu rozhodnutí.*
22. Podle ust. § 14 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve znění účinném ke dni 13. 2. 2017 *prodej nebo jiné využití majetku příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi nevyžaduje v případech, kdy je zřejmé, že jeho prodej nebo jeho jiné využití by nebyly úměrné zisku z něj plynoucímu nebo pokud to nelze po osobě spravedlivě žádat.*
23. Podle ust. § 26 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi ve znění účinném ke dni 13. 2. 2017 *pokud nedojde k využití majetku do uplynutí 3 měsíců, za které pobírá osoba nebo společně s ní posuzovaná osoba opakující se dávku, má se za to, že jde o osobu uvedenou v § 3 odst. 1 písm. c).*
24. Ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že žalobce je vlastníkem bytové jednotky na adrese P. o výměře 32,8 m². Žalobce dále vlastní pozemek p. č. st. x v obci S., katastrální území S., o výměře 334 m², zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba č. p. x, objekt k bydlení. Tuto skutečnost žalobce ke své žádosti o příspěvek na živobytí ze dne 29. 11. 2016 neuvedl, správní orgán prvního stupně ji zjistil až dne 21. 12. 2016 při nahlédnutí do katastru nemovitostí. Výzvou správního orgánu prvního stupně ze dne 22. 2. 2017 č. j. 10668/2017/AAC byl žalobce vyzván k předložení dokladu o využití nemovitosti na adrese S. V reakci na tuto výzvu žalobce sdělil, že tuto nemovitost využívá v souladu s ust. § 11 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi k přiměřenému trvalému bydlení stávajícímu, rekreaci a léčení. Dům využívá pro zlepšení zdravotního stavu, neboť při zhoršení smogové

situace v P. nebo při inverzi nemůže dýchat. Z tohoto důvodu nemůže nemovitost prodat ani pronajímat.

25. Z ust. § 3 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi plyne, že osobou v hmotné nouzi není osoba, která prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním. Podle ust. § 11 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi lze zvýšit příjem vlastním přičiněním prodejem nebo jiným využitím majetku. V § 11 odst. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi je stanoveno, že prodej nebo jiné využití majetku se nevyžaduje u nemovitosti nebo bytu, které osoba využívá k přiměřenému trvalému bydlení. Dále podle ust. § 26 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi se za osobu, která není v hmotné nouzi ve smyslu ust. § 3 odst. 1 písm. c) tohoto zákona, považuje osoba v případě, že nedojde k využití majetku do uplynutí 3 měsíců, za které pobírá osoba nebo společně s ní posuzovaná osoba opakující se dávku.
26. Žalobce pobíral příspěvek na živobytí v měsících listopadu 2016 (ve výši 2 368 Kč přiznaný oznámením správního orgánu prvního stupně ze dne 19. 12. 2016 č. j. 65880/2016/AAC), prosinci 2016 (ve výši 1 006 Kč přiznaný rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 24. 1. 2017 č. j. 4272/2017/AAC, potvrzený rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 3. 2017 č. j. MPSV-2017/65670-911), lednu 2017 (ve výši 1 189 Kč přiznaný oznámením správního orgánu prvního stupně ze dne 7. 2. 2017 č. j. 7478/2017/AAC, potvrzený rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 22. 2. 2017 č. j. 10589/2017/AAC a rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 5. 2017 č. j. MPSV-2017/104099-911). Žalobce tedy pobíral dávku (příspěvek na živobytí) po dobu tří měsíců. K využití majetku však nedošlo. Správní orgán prvního stupně rozhodnutím ze dne 10. 3. 2017 č. j. 14549/2017/AAC žalobci ode dne 1. 2. 2017 příspěvek na živobytí odejmul. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí bylo zamítnuto žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 5. 2017 č. j. MPSV-2017/72745/911.
27. Zdejší soud má za to, že žalovaný se řádně zabýval otázkou, zda žalobce vlastní majetek, který může využít ke zvýšení svého příjmu jeho prodejem nebo jiným využitím, a to na str. 3 až 5 napadeného rozhodnutí. Žalovaný dostatečně posoudil, jakým způsobem žalobce své nemovitosti používá. Byt na adrese P. označil jako nemovitost sloužící k trvalému bydlení žalobce, což žalobce nezpochybňoval. Vzhledem k tomu, že k trvalému bydlení žalobce využívá byt, kde je hlášen i k trvalému pobytu, posuzuje se přiměřenost bydlení dle ust. § 11 odst. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi právě ve vztahu k této nemovitosti. Ohledně nemovitosti na adrese S. není proto namístě posuzovat, zda ji žalobce užívá k přiměřenému trvalému bydlení. Žalovaný shledal, že žalobce nemovitost na adrese S. využíval k rekreaci či k léčebnému pobytu, takovou nemovitost není možné označit jako nemovitost, jejíž využití prodejem či jiným využitím se nevyžaduje (ust. § 11 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi). Dále se žalovaný zabýval tím, zda lze po žalobci spravedlivě žádat, aby předmětnou nemovitost využil ke zvýšení svého příjmu (ust. § 14 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi), a shledal, že je možné tak žádat. Věnoval se i tvrzením žalobce ohledně jeho zdravotního stavu a s tím související nutností využívat majetek v S. Vypořádal se též s námitkami žalobce ohledně Listinou základních práv a svobod garantovaných práv vlastnit majetek a na nedotknutelnost obydlí, neshledal, že by došlo k zásahu do těchto práv žalobce.
28. S tímto hodnocením se Městský soud v Praze ztotožňuje a považuje ho za dostatečné. Žalobce vlastní jednak bytovou jednotku na adrese P. na které je i hlášen k trvalému pobytu. Současně využívá i další svou nemovitost, která se nachází na adrese S. Nelze

přisvědčit výkladu žalobce, že obě tyto nemovitosti spadají do režimu ust. § 11 odst. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, tedy že v případě ani jedné z těchto nemovitostí se nevyžaduje jejich prodej či jiné využití ke zvýšení příjmů vlastním přičiněním. Nelze přisvědčit názoru žalobce, že se měl žalovaný zabývat tím, zda žalobce potřebuje „*přiměřené jiné bydlení*“ nebo „*bydlení ke stávajícímu bydlení*“. V § 11 odst. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi je stanoveno, že *prodej nebo jiné využití majetku se nevyžaduje u nemovitosti nebo bytu, které osoba využívá k přiměřenému trvalému bydlení*. K trvalému bydlení žalobce užívá nemovitost na adrese P. V daném ustanovení se dále uvádí, že přiměřenost bydlení se posuzuje *ve vztahu k bydlení stávajícímu zejména s přihlédnutím k jeho formě, velikosti, výši nákladů na bydlení a osobním poměrům dotčené osoby a osob s ní společně posuzovaných*. Uvedené však neznámá, že by dotčená osoba mohla využívat více nemovitostí, ale že prodej nebo jiné využití majetku se nevyžaduje u nemovitosti, která je využívána k trvalému bydlení, přičemž se posuzuje, zda stávající bydlení dotčené osoby je přiměřené, a to z hlediska jeho formy, velikosti, výše nákladů na bydlení a osobních poměrů dotčené osoby a osob s ní společně posuzovaných.

29. Žalobce se v části své žaloby vyjadřoval k odměnám zaměstnanců ve státní správě a požadoval, aby soud k nepoměru mezi odměnami zaměstnanců žalovaného a příjmu žalobce vyslechl žalovaného, tehdejšího předsedu vlády Mgr. Bohuslava Sobotku a zástupce České televize, kde se zpráva o odměnách zaměstnanců žalovaného objevila. K těmto námitkám soud uvádí, že předmětem tohoto řízení není posuzování odměn zaměstnanců žalovaného, předmětem tohoto řízení je posouzení správnosti, zákonnosti a přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Přiznání dávek pomoci v hmotné nouzi (příspěvku na živobytí) nezávisí na výši odměn zaměstnanců žalovaného, ale na splnění podmínek daných zákonem o pomoci v hmotné nouzi. V případě žalobce bylo zjištěno a prokázáno, že ho není možné považovat za osobu v hmotné nouzi dle ust. § 3 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na živobytí mu tedy nenáleží. Vzhledem k uvedenému Městský soud v Praze nevyhověl návrhu žalobce na provedení dokazování výsledkem žalovaného, tehdejšího předsedy vlády Mgr. Bohuslava Sobotku a zástupce České televize.
30. Předmětem tohoto řízení není ani posouzení potíží žalobce při hledání práce, případná diskriminace uchazečů o zaměstnání či chyb v účetnictví žalovaného. Soudu v tomto řízení nepřísluší tyto otázky hodnotit.
31. Pokud jde o námitky žalobce, že se žalovaný nevyrovnal s právními zárukami v Listině základních práv a svobod (čl. 11 a 12 Listiny základních práv a svobod), neuvedl, v čem žalobce jednal nezákonně, zdejší soud odkazuje na str. 4 napadeného rozhodnutí, kde žalovaný konstatoval: „*Námitka účastníka řízení, že má právo vlastnit majetek, a námitka, že obydli je nedotknutelné, je ve vztahu k otázce využití majetku prodejem nebo jiným využitím lichá. Je na účastníku řízení, jak účelně naloží s majetkem ke zvýšení příjmu, rozhodnutím o odejmutí příspěvku na živobytí nebyl účastník řízení tohoto majetku zbaven, pouze bylo rozhodnuto, že účastník řízení má možnost tento majetek využít ke zvýšení příjmu, ale nevyužívá jej prodejem nebo jiným využitím, např. pronájem. Nedotknutelností obydli se v podstatě rozumí ochrana obydli před neoprávněným vstupem, neboť zásadně není dovoleno vstupovat do obydli jiného nebo v něm setrvávat bez dovolení, pokud ovšem zákon výslovně nestanoví jinak. Samotným požadavkem na prodej nebo jiné využití majetku v rámci rozhodování o dávkách pomoci v hmotné nouzi není proto obydli účastníka řízení nijak dotčeno.*“ Městský soud v Praze zdůrazňuje, že žalovaný se s odvolací námitkou žalobce

týkající se zásahu do jeho práv dostatečně vypořádal. Soud neshledal, že by bylo do práv žalobce vlastnit majetek a na nedotknutelnost obydlí jakkoli zasazeno.

32. Zákon o pomoci v hmotné nouzi stanovuje podmínky, za jakých má osoba nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi. Za osobu v hmotné nouzi nelze považovat osobu, která prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním. Zvýšit příjem vlastním přičiněním lze i prodejem nebo jiným využitím majetku. Ve správním řízení bylo prokázáno, že žalobce vlastní jednak byt na adrese P., jednak nemovitost na adrese S. Svůj majetek by tak mohl využít ke zvýšení svého příjmu. K přiměřenému trvalému bydlení, u níž se prodej či jiné využití nevyžaduje, může využívat pouze jednu z těchto nemovitostí. Další nemovitost může nějakým způsobem zhodnotit, aby zvýšil svůj příjem, což však žalobce neučinil. Soud podotýká, že žalobce není nikterak nucen k prodeji či jinému využití svého majetku, avšak za situace, kdy může svůj majetek použít ke zvýšení svého příjmu, není možné jej považovat za osobu v hmotné nouzi, které by bylo možné přiznat příspěvek na živobytí. Zdejší soud k tomu dále odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2018 č. j. 1 Ads 433/2017-29, ve kterém se kasační soud vyjadřoval ke schopnosti žadatelky o dávku pomoci v hmotné nouzi zvýšit svůj příjem vlastním přičiněním, prodejem nebo jiným využitím nemovitosti, která není využívána k bydlení, a též k charakteru dávek sociální pomoci: *„Stěžovatelka vlastní nemovitost ve formě rozlehlé zahrady, jejíž součástí je zahradní chatka. I Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že pomocí této nemovitosti by stěžovatelka byla schopná si vlastním přičiněním zvýšit příjem. Nejedná se o nemovitost, jejíž prodej se nevyžaduje dle § 11 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť není využívána k bydlení, po stěžovatelce je tedy pro účely posouzení jejího nároku na příspěvek na živobytí možné vyžadovat, aby se pokusila tuto nemovitost prodat či pronajmout. Jak již uvedl městský soud, zdravotní přínos této nemovitosti je možné nahradit trávením volného času v přírodě. Nejvyšší správní soud považuje také za nutné upozornit na charakter dávek sociální pomoci, pod které příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení spadají. Dávky systému sociální pomoci představují provedení ústavně zaručeného práva každého, kdo je v hmotné nouzi, na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek. Uvedeného základního práva zaručeného v čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí (čl. 41 odst. 1 Listiny). Formulace základního práva zakotveného v čl. 30 odst. 2 Listiny, které není omezeno jen na občany České republiky, zdůrazňuje jeho subsidiární charakter. Především je pomoc, nezbytná pro zajištění základních životních podmínek, určena těm, kdo nejsou zabezpečeni na základě práva na spravedlivou odměnu za práci (čl. 28 Listiny) či na základě práva na hmotné zajištění v přiměřeném rozsahu v případě nezaviněné nemožnosti získávat prostředky pro své životní potřeby prací (čl. 26 odst. 3 Listiny). Pomoc je také určena občanům, kteří nejsou zabezpečeni ani na základě práva na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří, při nezpůsobilosti k práci a při ztrátě živitele (čl. 30 odst. 1 Listiny). Dále právo na plnění ze strany státu, které spočívá v pomoci nezbytné k zajištění základních životních podmínek, má subsidiární povahu v tom, že nenáleží každému, nýbrž jen osobě nacházející se v hmotné nouzi. Tento princip poměrně důsledně provádí zákon o pomoci v hmotné nouzi a zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Příspěvek na živobytí má tedy sociálně slabým osobám garantovat, že jim po zaplacení nákladů na bydlení zůstane konečný příjem alespoň ve výši životního, případně existenčního minima, a že tak dojde k realizaci práva na takovou pomoc, která je nezbytná k zajištění jejich základních životních podmínek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2012, č. j. 4 Ads 55/2012 – 44, či ze dne 30. 4. 2015, č. j. 1 Ads 171/2014 - 30). Dávky systému sociální pomoci jsou pomyslnou poslední záchranou pro*

osoby, které by se jinak ocitly zcela bez prostředků k zajištění základních životních potřeb. Do této kategorie však stěžovatelka zjevně nespadá. Ačkoliv její situace je jistě tíživá, jak již uvedl městský soud, stejně je tomu u většiny ostatních žadatelů o dávku sociální pomoci, kteří mnohdy žádným zhodnotitelným majetkem ani nedisponují.“

33. Zdejší soud dále podotýká, že zdravotní potíže žalobce na výše uvedeném posouzení nic nemění. Žalobce nemusel nemovitost v S. prodávat, mohl ji např. po část roku pronajímat, po část roku ji mohl k rekreačním a léčebným účelům využívat on sám. Jak již soud uvedl výše, dávky pomoci v hmotné nouzi lze přiznat jen při splnění zákonem daných podmínek. Žalobce mohl využít svůj majetek ke zvýšení příjmu, tento požadavek jistě nebyl nespravedlivý. Žalobce se však o využití svého majetku ke zvýšení příjmu ani nepokusil, pouze deklaroval, že tak nemůže učinit. Do uplynutí tří měsíců, za které žalobce pobíral dávku (příspěvek na živobytí), žalobce svůj majetek nevyužil ke zvýšení svého příjmu, proto ho v souladu s ust. § 26 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi správní orgány považovaly za osobu, která není v hmotné nouzi ve smyslu ust. § 3 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Městský soud v Praze odkazuje také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 4. 2018 č. j. 10 Ads 344/2017-42: *„Stěžovatelka se domnívá, že je nespravedlivé, aby správní orgány po ní – vzhledem k jejímu věku a prodělané nemoci – požadovaly jiné využití jejího nemovitého majetku k zvýšení příjmů. Požadavek na prodej nemovitostí k zabezpečení prostředků k úhradě životních potřeb je dle ní v rozporu se základními lidskými právy osob v důchodovém věku. S touto argumentací NSS nesouhlasí. Režim dávek pomoci v hmotné nouzi je subsidiární a je nastaven tak, aby z něj čerpaly dávky jen osoby, které se skutečně nachází v hmotné nouzi (nebo které zákon považuje za osoby v hmotné nouzi). Tento systém dávek má sloužit k hmotnému zajištění osob až v okamžiku, kdy nelze jejich základní životní potřeby zajistit jiným způsobem. V posuzované kauze přitom nelze mít za to, že by si stěžovatelka nemohla sama pomoci právě prostřednictvím jiného využití tohoto nemovitého majetku. Nezáleží na tom, zda by šlo o jeho prodej, pronájem apod. Jelikož se jedná o nemovitosti, které stěžovatelka využívá k rekreačnímu účelu, a ne k bydlení, za daných okolností nebylo ani nespravedlivé (§ 14 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi) po ní žádat, aby majetek využívala k zvýšení příjmů (§ 11 téhož zákona). Místo obsáhlých pojednání o sociální nespravedlnosti měla stěžovatelka správním orgánům prokázat, že její majetek není využitelný, případně že k jeho využití vynaložila veškeré úsilí, jež po ní lze spravedlivě požadovat, i když k využití majetku nedošlo (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2014, čj. 3 Ads 21/2013-42).“*
34. Pokud jde o tvrzení žalobce, že žalovaný změnil svůj názor, že měl žalobce nemovitost v S. prodat, a nyní již připouští i jiné způsoby využití daného majetku, a dále, že nemovitost v S. není možné pro její vady (do střechy zatéká, okna netěsní, nelze ji úspěšně vytápět) pronajímat, Městský soud v Praze v první řadě poukazuje na to, že žalovaný ve svém rozhodnutí neuváděl, že žalobce měl možnost využít svou nemovitost pouze jejím prodejem, avšak že měl možnost zvýšit příjem i jiným využitím této nemovitosti, např. jejím pronájmem (str. 4 napadeného rozhodnutí). Ani správní orgán prvního stupně neuváděl prodej dané nemovitosti jako jediný způsob jejího využití ke zvýšení příjmu. Ve výzvě ze dne 21. 12. 2016 č. j. 66131/2016/AAC vyzval žalobce k doložení dokladu o využití majetku ke zvýšení příjmů k objektu na adrese S. s tím, že by se mohlo jednat o nabídku na prodej apod. Dále výzvou ze dne 22. 2. 2017 č. j. 10668/2017/AAC vyzval správní orgán prvního stupně žalobce, ať doloží *„doklad o využití nemovitosti na adrese S. (pronájem, prodej atd.).“* Žalovaný tedy nezměnil svůj původní názor, že žalobce mohl nemovitost v S. využít pouze jejím prodejem, jak žalobce tvrdil ve své replice.

35. Co se týče vad nemovitosti v S., pro které by ji nebylo možné pronajímat, zdejší soud podotýká, že tuto skutečnost uvedl žalobce poprvé až v replice. Soud dále konstatuje, že je to žadatel o dávku pomoci v hmotné nouzi, kdo musí prokázat, že majetek nelze využít ke zvýšení příjmů. Žalobce toto neprokázal, o využití nemovitosti v S. se vůbec nepokoušel a jen poukazoval na to, že danou nemovitost ke zvýšení svých příjmů využít nemůže, neboť ji využívá k léčebným účelům, a pouze obecně poznamenal, že by zisk z prodeje při raketovém tempu inflace nic nepřinesl. Zdejší soud k této problematice odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2014 č. j. 3 Ads 21/2013-42, ve kterém se uvádí: „*Nejvyšší správní soud předesílá, že zákon o pomoci v hmotné nouzi vychází z čl. 30 Listiny základních práv a svobod a jeho cílem je zajistit dostatečné hmotné zabezpečení fyzickým osobám, které se ocitnou ve stavu hmotné nouze. Tyto dávky jsou nepojistného charakteru a jejich poskytování se řídí principem subsidiarity. Před přiznáním dávky je tedy osoba v obtížné sociální situaci vždy povinna vyčerpat všechny možnosti ke zlepšení své situace a zvýšení svého příjmu vlastním přičiněním. Jak bylo již uvedeno výše, při poskytování příspěvku na živobytí, se vedle možnosti zvýšení si příjmu vlastní prací a uplatněním pohledávek vždy zkoumá i možnost prodeje nebo jiného využití movitého i nemovitého majetku. Povinnost snažit se o zvýšení příjmu vlastním přičiněním, tj. i prodejem movitého i nemovitého majetku, má osoba v obtížné sociální situaci, stejně jako u ostatních v zákoně uvedených možností, od samého počátku, v tomto případě však zákonodárce zohlednil, že zpeněžení nebo jiné využití takového majetku nebude zpravidla možné okamžitě, a proto s výjimkami uvedenými v 11 odst. 4 písm. a) a § 14 odst. 2 zákona, kdy využití majetku nepožaduje vůbec, stanovil v zákoně omezenou lhůtu, po kterou lze příspěvek poskytovat, aniž by mělo nevyužití majetku dopad do sféry nároku na tuto dávku. Zároveň ovšem zákonodárce vyšel z předpokladu, že svojí povahou je v zásadě každý nemovitý majetek využitelný ke zvýšení příjmu (jak ostatně správně uvádí i první stěžovatel ve své kasační stížnosti), proto v ustanovení § 26 odst. 2 zákona zakotvil nejen beneficium určité doby, po kterou lze pobírat dávku bez zkoumání využití majetku, ale také negativní důsledky, které nastanou v případě, že ve stanovené době k jeho využití ze strany poživatele dávky nedojde. Tímto negativním důsledkem je právní domněnka, podle níž se po uplynutí zákonem stanovené doby má v případě nevyužití majetku za to, že poživatel dávky je osobou, která prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním. V takovém případě nárok na dávku s ohledem na ustanovení § 44 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi zaniká. Tato právní domněnka je vyvratitelná a neuplatní se v případě, je-li prokázáno, že se nejedná o majetek, jehož by bylo možné ke zvýšení příjmů využít. Důkazy opaku ovšem musí v takovémto případě předložit poživatel dávky, obdobně jako je povinen dokládat při podání žádosti o dávku ostatní své příjmové a majetkové poměry.*“
36. K tvrzením žalobce ohledně obtížné větratelnosti jeho bytu v souvislosti s jeho zdravotními problémy zdejší soud opakuje, že je na žalobci, jak bude využívat své nemovitosti. Vzhledem k tomu, že je vlastníkem více nemovitostí, přičemž ani jednu nevyužívá ke zvýšení příjmu, nelze na něj dle ust. § 26 odst. 2 a § 3 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi pohlížet jako osobu v hmotné nouzi, příspěvek na živobytí mu tedy nemůže být přiznán.
37. Správní orgány tedy postupovaly správně, když žalobci příspěvek na živobytí odejmul. Na napadené rozhodnutí zcela jistě nelze pohlížet jako na nicotné ve smyslu ust. § 77 odst. 2 správního řádu. Městský soud v Praze neshledal, že by postup správních orgánů byl nezákonný. Soud má rovněž za to, že správní orgány svůj závěr ve svých rozhodnutích dostatečně a přezkoumatelným způsobem odůvodnily (ust. § 68 odst. 3 správního řádu).

38. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, a proto žalobu zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.
39. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 5. června 2020

JUDr. Marcela Rousková v.r.
samosoudkyně